

Zas Latweeschu lauschu draugs.

1832. 9. Dezbr.

50ta lappa.

Zauna sinna.

No Pehterburges. (17. Now.) Stary melnas un Kaspischkas juh-
ras, fur tee augsti kalni, kurreu wissu tshuppi sauz to Kaukasu, tur jau
no wezzeem laikeem tee Tscherkessi, Lessgeri, Tschetscheni, Galgaji, Kara-
bulakki un wehl dauds zittas masas tautas dsihwo, fo wissas kohpâ ar
weenu paschu wahedu nosauz par Kalna: Tattareem. Wiini wissi wehl
stipri turrahs pee Turku tizzibas, fautgan arri daschas buhschanas pee
winneem atrohдахs, fo laikam no kristigeem laudim irr noskattijuschees.
Ea wiini pehz Turku mohdes to peektdeenu tur par swehtu deenu,
Deewam tanni deenâ kalpojoh, bet arri muhsu swehtdeenâ paschâ win-
ni ne fo ne strahda. Us dascheem winnu kappeem arri krustini irr
listi. Iffatrai tautai sawa pascha walloda irr un arri saws semmes
gabbals, fur sawus masus zeeminus no kohfeem irr uszirtuschi un sa-
wus laufus apstrahda. Rudsus, meeschus un linnus wiini mas audsina,
bet dauds ausu un tabaka, daschâs weetâs arri ehrfus un rihfi. Wih-
na kohki winnu semmê gan aug, bet us wihna taisischanu wiini ne
mas ne dohdahs, jo tizziba winneem aisleeds to dsert; bet brandwihnu
wiini turpretti stipri gan bruhke. Seewischki, laukâ eedami, laffatu
fare preeksch waiga, lai sweschi wihri winnus ne reds; gresnotees un
puschkotees wiini dauds ne spehj, jo tee wissgreuhstaki darbi un pascha

semmes: kôhpschana tur tikween seewischkeem nahkabs. Bet luhf, kâ wihri tur gehrbjabs! Masa schaura mizzite, itt kâ Schihdeem, winneem us galwu; winni walfa dselses: kreklus un tahdus raibus wirf: swahrkusl, kam peedurknes preekschpuffê irr atristas un pakkat no plez: zehm nokarrabs. Eâ winni ar bissehm, ar ihseem un gareem sohbe: neem, zauru deenu sirgeem muggurâ apfahrt wasajabs, zella: laudis ap: laupa un zits zittas tautas zeemeem ar warru usnahfdams sohg zif speh: dami. Eâ winneem sawâ paschâ starpâ lihds schim ne kad naw meera bijis; bet zaur muhsu augsti zeeniga Reiserâ palihgu drihs arri tur laudim labbi flahfees. Nahfoscha lappina wairak wehl isstahstih's pahr schahm tautahm.

Kâ tas zeenigs mahzitajs Oberlihn sawai draudsei Akminu: leijâ us labbaku dschwoschana irr palihdsejis, leelus un masus mahzidams.

Weens deewabihjigs wih's ar wahrdu Zahnis Pidrikis Oberlin, kô Deews schabs semmes nabbageem eedshwotajeem par mahzitaju dewe, Akminu: leiju par tahdu jauku un laimigu semmici istaisija. Wiasch gan drihs feschdesmits gaddus sawâ draudse dschwodams, kâ ustizzams gans ar saweem draudses: behrneem ne peekusdams darbojabs, tik labb par winnu laizigu, kâ par winnu muhschigu lab: flahschana gahdadams. Wiasch sawâ muhschigâ meerâ eegahje 1826tâ gaddâ, apraudahts no sawas draudses, kas winnu kâ sawu ihstu tehwu mihloja, augsti: zeenichts no saweem preekschneekem kâ no wisseem teem, kam ween winna wahrds sinnam's tikke, Sprantschu: semmê, Wahzsemmê, Schweizeru: un paschâ Kreewu: semmê. Winna dschwoschana rahda, kahdus leetus darbus zilweks spehj padarriht, ja ween Kristus gars winnu pawadda. Meh's dohmajam, ka tas muhsu lassitajeem buhschoht par preeku, kad no winna dschwoschanas un winna darbeem kô stahstifim. Us preekschu sawada grammatina tiks drikketa, fur wairak par winnu tiks stahstih's.

Jau winna nammâ ee: eijoh't daudseem preeks bija, tur gan drihs neweena weeta nebija, fur kahdus wehrâ: leekamus, glihti raksticus wahrdu's neubtu eerau: dsijufchi. Ar tahdeem wahrdeem wiasch daudreis saweem draudses: behrneem kahdu leetu, kam tee pretti bija, peenemmigu darrija un jau eepreekschu winnus us to kataisija. Eâ wiasch zaurus gaddus teem laudim, kas par walst's: mescheem teefajabs, to netaisnibu, kô zaur tahdu woi taisnu woi netaisnu teefaschana darroht, bij redsamu darrijis, pahr sawahm ahrdurwin tohs wahrdu's rakstijis: "Ak Deews, apscheplojees pahr Akminu: leiju un nobeids jel scho teefaschana!" — kamehr kahda laimiga stunda trahpijabs, fur sawu padohmu isdarrija un laudim,

kas jau daschadi us to bij fataisiti, ar wissu spehku parahdija, ka tas taisni ne effoht darrihts, par kahdu leetu tik ilgus gaddus teefatees, ta ka tee no sawas teefaschanas us preekschu atstahjahs un ar to fohlitu atlihdinaschanu ar meeru bija.

Zapat ka Oberlins ar teem peeauguscheem darbojahs, tohs mahzidams, tapat arridsan par behrneem gahdaja, ka tee tiktu mahziti. Bes ta skohlas-namma, kas jau preeksch winna laika tur stahweja winsch ar kahdu tahlu draugu palihgu, kas winnam naudu bij atstellejuschi, un sawu paschu masu padohinu par to nodohdams, wehl ohtru skohlas-nammu Meschuppé un katrà leelâ zeemâ weenu lifke ustaisiht. Winsch pats bija, ta falkoht, wiffas mahzifchanas dwehsele. Inneddetu winsch Meschuppé wiffus skohlas-behrnus no sawas draudses lifke fanahkt, tik labb no paschas Meschuppes, ka no teem zitteem zeemeem, un behrnus un skohlmeisterus gribbedams pamuddinahkt, lai dsennahs zits zittam preekschâ flucht, winsch wiffas draudses preekschâ behrnus pahrklausija. Pee ta winnam wehl kahda zitta leeta, kas jau zittfahrt tur bij eetaisita, par labbu bija. Kahds labdarrigs kungs Strahsburges-pilssehtâ tuhksoschas ohrtes bij schkinkojis, lai ar to naudu skohlas-buhfchanu labbakt pahrtaisoht. Schahs naudas intresses jeb augtus winsch ka gohda-dahwanas, ifgaddus starp Alminu-leijas skohlmeisterem isdallija, ta ka tam, kas jo wairak behrnu labbi bij mahzijis, arridsan jo wairak no tahs naudas tikke; par masakeem behrneem tee druzin wairak dabbuta, bet par tahdeem, kam geuhsta galwa bija, ja tee tomehr ar gohdu pastahweja, diwfhrtigu dahwanu. Mahzitaish wehl derrigas skohlas-grahmatas sagahdaja, pats kahdas lifke drikkieht un tad tahs aisdewe katrà zeemâ us triim mehnescheem.

Bet neween teem mahzameem behrneem winsch ka tehws pakkat luhkoja, bet teem maseem arridsan, kas wehl nespehje woi tik ween eefahje staigahkt. Jau no winnu pirmeem dschwibas gaddeem winsch us to dohmaja, tohs par fristigeem, weffeleem un darbigeem zilwekeem usaudsinahkt. Winnu wezzakeem, kad semmi kohpe woi sawus ammatas strahdaja, daudstreif walka ne istikke saweem maseem behrneem, ka waijaga, pakkat luhkoht un tohs apkohpt; tad tee us eelahm woi eeksch mahjahm spehledami, weeni paschi bij atstahkti, fur teem driht tik labb pee meefas ka pee dwehseles kahda nelaima warreja notikt; tapeh; Oberlins par sawu paschu naudu kahdas leelas istabas ihreja un tahs pareisi eetaisija, lai behrni, fewischki kad slifks laiks bija, tur sapulzinatohs; kahdahm fewischkahm, ko pats ar sawu gohdigu seerwu us to bij isredsejis un us behrnu-fohpschanu un fristigu audsinaschanu bij ismahzijis, tad tas darbs bija, behrneem pakkat luhkoht un winnus mihligi apkoht. Zee masi behrni tad tur spehleja; leelaki mahzijahs addiht, wehrpt, schuht; usraudstajas, gahdadamas lai behrni pee weena darba ne peekustu, teem brihscham semmes-fahrtes preekschâ lifke, un arri weenu kahdu Alminu-leijas-walsts-fahrti, fur ifkatrs behrns sawa tehwa mahju un sehtu nosihmetu atradde, woi arri drikketas bildes, fur redseja kahdus notikkumus no bihbeles-stahsteem, woi kahdas radditas leetas, ko usaudsinatajas behrneem tad isstahstija. Pee sanahkschanahm behrneem zeeti bij aisleegts, to no wahzifkas

un spranziffas wallodas fajauktu wallodu runnaht, un wiffwairak zaur to tas irr notizzis, fa fchi nejauka un garra walloda gan driht pawiffam irr isdeldeta.

R—dt.

Rihhta : dseefma seemas : laifâ.

<p>1. Nu garra nakts pagallam,
 Jau ateet deenina,
 Pee tahtahm debbes-mallahm
 Sahf aiffwihst gaismina.
 Zew fweizinajam fauliti,—
 Zu kawe gan bet newilfi! —</p> <p>2. No augfchenes ween dabbu,
 No gaismas-dshwofteem,
 Scheit zilweks wiffu labbu;
 Zur mahjas engekeem.</p> | <p>Mehs staigajam wehl tumfibâ,—
 Tak usspihd deewa gaismina.</p> <p>3. No tawas gaismas-mahjas
 Dohd wiffu labbu mums!
 Paleez, fur gruhti klahjahs,
 Zu muhsu patwehrums!
 Upgaismo tawu waidfmu
 Par mums, kungs; rahdees tu mums
 — tu! —
 — Im —</p> |
|--|---|

36ta mihfla.

Geschi ahboki bij' furwinâ, feschti behrni kohpâ; tehws iffkatram dewe weenu un tatschu weens wehl palikke furwinâ. Râ tas warreja buht?

Sinna, zil naudas 6. Dezember-mehn. deenâ 1832 eefsch Rihges maksfaja par daschahm prezzehm.

Par	Maksfaja:	Sudr. nauda.		Par	Maksfaja:	Sudr. nauda.	
		Rb.	R.			Rb.	R.
1	puhru rudsu, 116 mahrzinus smaggu	1	20	1	pohdu (20 mahrzineem) wasku	5	50
—	meeschu, 100 mahrzin. smaggu	1	—	—	tabaka	—	60
—	kweeschu, 128 mahrzin. smaggu	1	80	—	sweesta	2	30
—	ausu	—	65	—	dseltes	—	65
—	firnu	1	70	—	linnu, frohna	1	80
—	rupju rudsu-miltu	1	35	—	brakka	1	50
—	bihdeletu rudsu-miltu	1	50	—	kannepu	1	—
—	bihdeletu kweeschu-miltu	2	40	—	fchfihu appinu	2	20
—	meeschu-putraimu	1	50	—	neshfihu jeb prezzes appinu	1	50
—	eefala	1	10	—	muzzu filku, eglu muzzâ	5	75
—	linnu-sehklas	3	—	—	lasdu muzzâ	6	—
—	kannepu-sehklas	1	25	—	smalkas fahls	4	—
1	wesumu seena, 30 pohdus smaggu	4	—	—	rupjas baltas fahls	4	50
barroteem wehrfcheem, pa pohdu		1	—	—	wahti brandwihna, puffdegga	7	—
				—	diwdegga	8	50

Weenu fudraba rubli warreja dabbuht par 366½ kapeikeem warra naudas.

Brihw drikkesh. No juhrmallas-gubbernementu augstas waldischanas puffes:
 Dr. C. E. Napierfky.